

มทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง "วิวัฒนาการของหลักสูตรและการสอนศิลปศึกษา ระดับประถมศึกษาในประเทศไทย พุทธศักราช 2435 ถึง 2526" เป็นการศึกษาเชิงประวัติศาสตร์ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. รวบรวมเอกสาร
2. สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ
3. วิเคราะห์ข้อมูล
4. เสนอผลการวิจัย

การรวบรวมเอกสาร

ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการสอนศิลปศึกษา ตั้งแต่ พ.ศ. 2435 ถึง พ.ศ. 2526 จากหอจดหมายเหตุแห่งชาติ หอสมุดแห่งชาติ หอสมุดสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เช่น หอสมุดคณะครุศาสตร์ และหอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร หอสมุดของกระทรวงศึกษาธิการ ศูนย์เอกสารแห่งประเทศไทย ใ้ข้อมูลที่เป็นเอกสารต้นฉบับและเอกสารชั้นรอง จำนวน 105 ฉบับ แบ่งออกได้ดังนี้

ก. เอกสารต้นฉบับ ได้แก่ หลักสูตรประถมศึกษาฉบับต่าง ๆ ประมวลการสอน และคู่มือครู ระเบียบการสอนและการวัดผลของหลักสูตรประถมศึกษาฉบับต่าง ๆ และเอกสารจากหอจดหมายเหตุแห่งชาติ รวมทั้งหมดจำนวน 35 ฉบับ

ข. เอกสารชั้นรอง ได้แก่ หนังสือ วารสาร รายงานผลการวิจัย วิทยานิพนธ์ และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งหมดจำนวน 70 ฉบับ

การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ โดยผู้วิจัยเตรียมแบบสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้า มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด และมีที่ว่างสำหรับให้เขียนตอบได้ในกรณีที่ผู้ทรงคุณวุฒิบางท่านไม่สะดวกจะให้สัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ชุด ชุดที่ 1 สำหรับนักการศึกษา และชุดที่ 2 สำหรับครูผู้สอน ศิลปศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา (ข้อความอยู่ในภาคผนวก ข. และ ค.) ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมดจำนวน 12 ท่าน แบ่งเป็นนักการศึกษา 6 ท่าน และครูสอนศิลปศึกษา 6 ท่าน โดยมีเกณฑ์ในการเลือกดังนี้

- ก. นักการศึกษาจำนวน 6 ท่าน จากสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ เลือกจากผู้ที่มีผลงานวิชาการในการแต่งหนังสือและเขียนบทความเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน ศิลปศึกษา (ดูภาคผนวก ก.)
- ข. ครูผู้สอนศิลปศึกษาในระดับประถมศึกษาจำนวน 6 ท่าน เลือกจากครูศิลปศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาของกรุงเทพมหานคร ที่ส่งผลงานศิลปะของนักเรียนเข้าประกวด และได้รับรางวัลในการแสดงศิลปะเด็กแห่งประเทศไทยของชมรมศิลปกรรมแห่งประเทศไทย (ดูภาคผนวก ก.)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเอกสารที่รวบรวมได้ทั้งหมดมาศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง วิเคราะห์และสรุปประเด็นสำคัญ ๆ ไว้ โดยกระทำภายในขอบเขตการศึกษาความหลักฐานทางประวัติศาสตร์ และนำข้อมูลที่ไต่จากการสัมภาษณ์มาเปรียบเทียบและยืนยันข้อมูลที่ไต่จากเอกสาร

การเสนอผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำผลจากการวิเคราะห์เอกสารและข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ มาเรียบเรียงและจัดลำดับขั้นตอน เพื่อนำเสนอผลการวิจัย โดยจัดแบ่งออกเป็น 6 บท ดังรายละเอียดต่อไปนี้

บทที่ 1 ประกอบด้วย ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ข้อตกลงเบื้องต้น คำจำกัดความ วิธีดำเนินการวิจัย

ข้อจำกัดของการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

บทที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย การรวบรวมเอกสาร การสัมภาษณ์
ผู้ทรงคุณวุฒิ การวิเคราะห์ข้อมูล การเสนอผลการวิจัย

บทที่ 3 ความเป็นมาของหลักสูตรศิลปศึกษา ประกอบด้วย ความมุ่งหมาย
ของหลักสูตรและการสอนศิลปศึกษา ประมวลการสอนและคู่มือครูศิลปศึกษา ตั้งแต่
พุทธศักราช 2435 ถึง 2526

บทที่ 4 วิธีสอนศิลปศึกษา ตั้งแต่พุทธศักราช 2435 ถึง 2526

บทที่ 5 ชื่อการเรียนการสอนและการวัดผลวิชาศิลปศึกษา ตั้งแต่พุทธศักราช
2435 ถึง 2526

บทที่ 6 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และขอเสนอแนะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย